

[Rasmussen (Gylling).]

et Par Udtalelser, som blev fremsat af den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti om Andelsselskaberne og deres Stilling. Jeg fik det Indtryk i Dag, ligesom i Gaar, at det ærede Medlem var ked af, at man havde forstaaet hans Udtalelser som et Angreb paa Andelsselskabernes Virksomhed, og han henviste til mine Udtalelser i Gaar, som faldt omtrent saadan: de stærke Angreb, som det ærede Medlem rettede mod vor Andelsvirksomhed.

Denne Udtalelse fremsatte jeg, fordi jeg fik det Indtryk af de Udtalelser, som det ærede Medlem fremsatte — de blev fremsat paa en saadan Maade, forekommer det mig, at man kun kunde faa det Indtryk —, at det ærede Medlem ingenlunde var tilfreds med den nuværende Form for Andelsselskabernes Virksomhed, ikke mindst med Hensyn til Beskatningsspørgsmaalet, men ogsaa med Hensyn til Butiksformen. Jeg husker vist ikke fejl, naar jeg siger, at det ærede Medlem raillerede over, at der i det hele taget i et Lovforslag kunde staa noget om Andelsselskabernes Butiksvirksomhed, da man jo erklærer, at de for øvrigt ingen Butiksvirksomhed har.

Det var det Indtryk, man fik af det ærede Medlems Udtalelser, at han — om ikke just var fjendtligt sindet, saa stillede sig noget afvisende overfor denne Form for Handelsvirksomhed, som jeg tillod mig i Gaar at nævne som en Handelsvirksomhed, der kan og bør ligestilles med anden Handelsvirksomhed her i Landet.

Det ærede Medlem Hr. Henriksen var misfornøjet med en Artikel, som staar i „Fyns Venstreblad“ i Dag, og protesterede mod den Udlægning af mine Udtalelser. at det skulde være grundlovsstridige Bemærkninger, han havde fremsat i Gaar med Hensyn til Kvinders Ligestilling med Mænd i Adgangen til at drive Erhverv.

Jeg har, som det ærede Medlem for øvrigt ogsaa gjorde opmærksom paa, ikke i min Tale her i Gaar sagt, at de Udtalelser, det ærede Medlem fremkom med, var grundlovsstridige. Det ærede Medlem sagde, at det, han maatte modsætte sig, var, at begge Ægtefæller fik Ret til at drive Erhverv. Men saa modsætter man sig dog i hvert Fald i nogen Grad det, der staar i Grundlovens § 81, som siger, at der skal være uhindret Adgang for enhver til at drive Erhverv, og jeg synes da, at jeg havde fuldkommen Ret til at svare det, jeg gjorde, og som jeg nu skal tillade mig at oplæse:

„Naar man lægger den Betragtning til Grund, som er udtrykt i Grundloven,

at al Indskrænkning i den frie og lige Adgang til Erhverv, som ikke er begrundet i det almenlige Vel, skal hæves, er der meget af det, som er sagt i Dag, som man ikke kan give sin Tilslutning, særlig af det, som den ærede Ordfører for det konservative Parti (Hendriksen) udtalte. Meget af det, det ærede Medlem sagde, vilde nemlig, hvis det blev gennemført i den Form, det ærede Medlem antydede, i høj Grad betyde en Indskrænkning i den almindelige og lige Ret til at drive Erhverv.“

Det udtalte jeg i Gaar, og det synes jeg er et berettiget Svar overfor det Synspunkt, at ikke begge Ægtefæller skulde have Ret til i samme Udstrækning at drive Erhverv.

Saa har jeg et Par enkelte Udtalelser til den ærede Ordfører for Venstre, Hr. J. C. A. Larsen, som jo ikke var tilfreds med, at jeg havde betegnet hans Udtalelse om Lavsvæsenet som en begejstret Udtalelse om den Betydning, Lavsvæsenet har haft for Haandværkets Dygtiggørelse. Det skal jeg ikke svare saa meget paa. Jeg skal kun sige, at for mig staar det saaledes. — og det maa den ærede Ordfører for Venstre, i alt Fald hvis han vil tænke paa sit Partis hele Indstilling, give mig Ret i —, at den store Fremgang først kom, efter at Lavsvæsenet var ophævet og de mange snærende Baand bristede. Derfor forekommer det mig besynderligt, at det ærede Medlem ikke har samme Opfattelse som jeg, der tror paa, at naar de mange snærende Baand indenfor Erhvervs livet blev løst, vilde der blive en rig Udvikling i Lighed med, hvad der er sket i andre Erhverv, f. Eks. i Landbruget ved de store Landboreformers Indførelse. Det var dette, jeg nævnte, fordi jeg syntes, det var en ulogisk Stilling, det ærede Medlem her havde.

Jeg skal i denne Forbindelse nævne et andet Spørgsmaal, som det ærede Medlem var inde paa, nemlig Spørgsmaalet om „Mester“-Navnet. Det er vel rigtigt nok, at det kun er som en Slags Fjer i Hatten, de paagældende ønsker at have det Navn. Det kan godt være, det ikke har stor Betydning, men jeg er noget ængstelig ved den sidste Halvdel af § 22, idet det deri siges, at Haandværkere, som ikke har erhvervet sig et saadant „Mester“-Navn, ikke er berettigede til at komme i Betragtning ved Valg af Repræsentanter for Haandværket. Det er en Indskrænkning, som jeg i alt Fald er noget betænkelig ved, og jeg vil meget gerne fremsætte det Ønske overfor den højtærede Handelsminister, at vi tales nærmere ved herom i det Udvalg, som nu bliver nedsat.

Jeg skal igen, som jeg gjorde i Gaar, til-